

การพัฒนาการจัดการองค์ความรู้ด้านธุรกิจเกษตรอินทรีย์
เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนอย่างยั่งยืน
THE DEVELOPMENT OF KNOWLEDGE MANAGEMENT
OF ORGANIC AGRICULTURE BUSINESS
FOR SUSTAINABLE OF COMMUNITY ENTREPRENEURS

จำเนียร บุญมาก¹ ประเสริฐ จรรยาสุภาพ² วิษดา ชัยเวช¹
JAMNIAN BUNMARK PRASERT JANYASUPHAB WIYADA CHAIVET
ศิริกุล ตูลาสมบัติ¹ ดลกร ขวัญคำ¹ สันญา พันธุ์แพ¹
SIRIKUL TULASOMBAT DONLAKORN KHUNKHAM SANCHI PANPENG
กัญญพัชรี กล่อมทองเจริญ¹ รัชนิชา บังเม¹
KUNPATSAWEE KLOMTHONGJAROEN RATCHANEYA BANGMEK

¹คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่ 50290

²คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่ 50290

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีจุดมุ่งเน้นศึกษาถึง 1) การประเมินผลและการติดตามผลการดำเนินงาน
ธุรกิจเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ 2) การสร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ
ธุรกิจเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ และ 3) การพัฒนาระบบการจัดการองค์ความรู้
ด้านธุรกิจเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการ
สัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการประชุมกลุ่มย่อย ผลการวิจัยพบว่า

กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์มีความรู้ความเข้าใจในทุกด้าน คือ ด้านการผลิต
ด้านการตลาด ด้านการบัญชี และด้านการเงิน อยู่ในระดับปานกลาง กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิต
เกษตรอินทรีย์ต้องการความช่วยเหลือทางด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการจัดการ ด้าน
การบัญชีและการเงิน ส่วนการประเมินผลเครื่องมือทางการเงินของกลุ่ม ทำการประเมินดังนี้
1) การประเมินแบบฟอร์มการวางแผนกำไร 2) การประเมินแบบฟอร์มการบันทึกเงินสดรับ-จ่าย 3)

ประเมินแบบฟอร์มงบกำไรขาดทุน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เข้าใจการบันทึกบัญชี และไม่สามารถพยากรณ์ยอดขายและต้นทุนการผลิตได้

กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์เข้าร่วมกิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือธุรกิจเกษตรอินทรีย์ มีทั้งหมด 10 กลุ่ม โดยการเข้าร่วมเครือข่ายเกิดจากมีแนวคิดหรือความต้องการที่คล้ายกัน คือ ต้องการมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง และลดต้นทุนการผลิตที่เกิดจากการทำการเกษตรเคมี ซึ่งเครือข่ายที่สร้างขึ้นมีการกำหนดโครงสร้างและหน้าที่ของคณะกรรมการที่ชัดเจน สำหรับการพัฒนาเครือข่าย จะใช้วิธีการประชุมกลุ่มย่อย และการศึกษาดูงานระหว่างกันภายในเครือข่าย ซึ่งก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ระหว่างสมาชิกด้วยกันภายในกลุ่ม ระหว่างกลุ่มด้วยกันภายในเครือข่าย เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันของเครือข่าย เกิดการแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกัน และมีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกัน รวมทั้งได้มีการจัดทำเว็บไซต์ของเครือข่าย ทำให้เกิดการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านเกษตรอินทรีย์และด้านอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ที่เข้าร่วมเครือข่าย ต่อกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์อื่นๆ และต่อผู้ที่สนใจทั่วไปอีกด้วย

ส่วนการพัฒนากระบวนการจัดการองค์ความรู้ด้านธุรกิจเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ พบว่า กลุ่มผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์มีรูปแบบการจัดการธุรกิจเกษตรอินทรีย์ที่หลากหลาย ซึ่งความรู้ของกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ในเรื่องของการจัดการ การผลิต การตลาด การเงิน และบัญชี ได้นำมาจัดทำเป็นต้นแบบของกระบวนการจัดการองค์ความรู้ของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ โดยนำองค์ความรู้มาแสดงในรูปแบบของ Web Application โดยใช้ภาษาโปรแกรมพีเอชพีและระบบฐานข้อมูลมายเอสคิวแอล มาพัฒนา ใช้ชื่อเว็บไซต์ว่า "ชุมชนคนเกษตรอินทรีย์" ภายใต้อาณาเขต www.maejoorganic.com

ABSTRACT

This study was conducted to: 1) assess and monitor organic farming business operation of organic agriculture farmer groups; 2) establish and develop organic farming coordination of the organic agriculture farmer groups; 3) develop the knowledge management system in organic farming business of organic agriculture farmer groups. In-depth interview and focus groups meeting were used for data collection.

Results of the study revealed that the informants had a moderate level of knowledge and understanding in all aspects, i.e., production, marketing, accounting, and finance. Besides, they needed assistance on production, marketing, management, accounting, and finance. The following were done for the assessment of financial tools: 1) profit forecast form; 2) cash in and cash out record form; and 3) profit and loss statement. It was found that most of the informants did not understand in account recording. They could not predict sales volume and product costs, either.

There were 10 organic agriculture farmer groups participating in the establishment of cooperative network for organic agriculture farmer groups. This was because they had common ideas and needs, i.e., healthy body and decrease of production costs by avoiding chemicals. The established network had clear determination of structure and function of its committees. For network development, small group meeting and educational tour among network members. This caused knowledge exchange about organic farming among group and network members. Besides, there was the occurrence of assistance, product exchange and mutual problem solving among them. They also prepared network website for the extension and exchange of organic farming news and information to other organic agriculture farmer groups and interested people.

With regards to the development of the knowledge management system in organic farming business of the organic agriculture farmer groups, it was found that the organic agriculture farmer groups had various forms of organic farming business management. Knowledge of the organic agriculture farmer groups in management,

production, marketing, finance, and accounting were prepared to be a model of the knowledge management system of organic farming business. The body of knowledge was shown in the form of Web Application in which PHP language program and My SQL database were developed and called "Organic Farming Community" under WWW.maejoorganic.com.

